

01. Kern, Zomerdijk en Buitenkwartier (ZWARTSLUIS)

Korte karakteristiek

Deze langgerekte wijk bestaat uit 3 gebiedsdelen die het merendeel van het historische Zwartsluis omvatten (1900 en eerder) en ook in de huidige tijd – op een enkele recente doorsnijding na (N334) - nog altijd als één ruimtelijk samenhangend geheel te ervaren is. De wijk wordt begrensd door de N334, het Meppelerdiep/Zwarte water en de naoorlogse stedelijke uitbreidingswijken Barsbeek en Prinsessenbuurt.

Net als vroeger bieden de dichtbebouwde dijklinten van het Buitenkwartier en Zomerdijk, evenals de historische kern (uiteraard) weinig ruimte voor groen. De groene structuur wordt hier dan ook vooral gevormd door los verspreide kleine groene plekken, oudere bomen(rijen) en soms ook particulier groen in de wijk. Sprekende voorbeelden hiervan zijn de markante linden en groene kades bij de Arembergersluis en de omhaagde tuin van de Hervormde Kerk aan de Kerkstraat.

De feitelijke drager van de groenstructuur wordt gevormd door de infrastructuur (N331, N334) met brede, doorgaande groene berm met een zware bomenstructuur van esen en populieren. Ook het broekbos ten zuiden van het Buitenkwartier en de dubbele populierenrij aan de Havendijk zijn belangrijke onderdelen.

Getalsmatig is deze wijk te benoemen als 'groenarm', hierbij geldt als nuancering dat verhoudingsgewijs veel van de groene ruimte niet in eigendom van de gemeente is, maar bij hogere overheden (provincie) of particulieren. Dit areaal is niet meegenomen bij de berekening van ondergenoemde kengetallen.

Ligging

Karakteristiek woonomgevingsgroen

Vanwege de historische opzet, dicht opeen staande bebouwing en veelheid aan functies, is het woonomgevingsgroen beperkt tot kleine plantvakken en soms een (lei)boom in verharding. Het gebrek aan openbare ruimte maakt dat particulier groen in de vorm van een beplante voortuin, plantenbak, geveltuintje of klimplant een belangrijke bijdrage levert aan het groenakker. In het merendeel van de straten is dit (nog) onvoldoende het geval, waardoor het geheel stenig en groenarm aandoet.

Aandachts- en verbeterpunten voor het omgevingsgroen zijn:

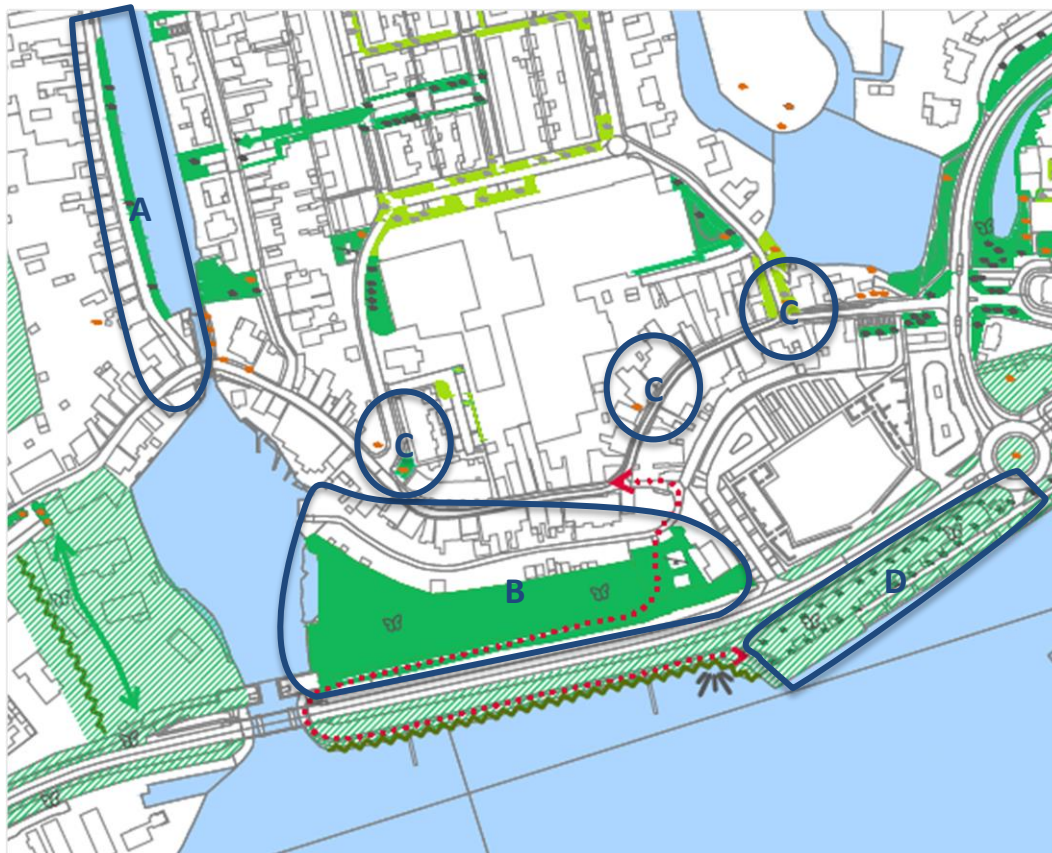
1. Creatief benutten aanwezige ruimte in de straatprofielen voor het aanplanten van extra bomen of creëren kleinschalig, hoogwaardig groen; voor wat betreft de toe te passen bomen ligt de focus hierbij vanwege de beperkte ruimte op vorm- en leibomen.
2. Stimuleren vergroening van voortuinen en aanplant van bomen op particulier terrein
3. Stimuleren van de aanleg van geveltuintjes (zie Beheerplan groen, module participatie)

Kengetallen

Beplanting	9.449 m ²
Gras	16.821 m ²
Totaal oppervlak	26.270 m ²
Totaal bomen	237 stuks
Totaal inwoners	947 personen
Totaal woningen	628 stuks
Groen per woning	42 m²
Opgave	Aanplant extra groen
Bomen per inwoner	0,25 stuk
Opgave	Aanplant extra bomen

01. Kern, Zomerdijk en Buitenkwartier (ZWARTSLUIS) - voorstellen groenstructuur

A. **Groot Lageland:** doorzetten cq. herstel van groene kadezone door open ruimtes in bestaande bomenrij aan te vullen. Parkeerplaatsen bij voorkeur opheffen of in ieder geval zodanig herschikken dat bomenrij doorgezet kan worden tot aan einde kade 2

B. **Buitenkwartier – broekbos:** wegneemen achterstallig onderhoud gericht op duurzame instandhouding broekbos met een gevarieerde struik- en bomenlaag en mantelzoomvegetatie. Speciale aandacht voor randbeheer noordzijde in verband met aangrenzende particuliere tuinen (verhuur gemeenteground) 1

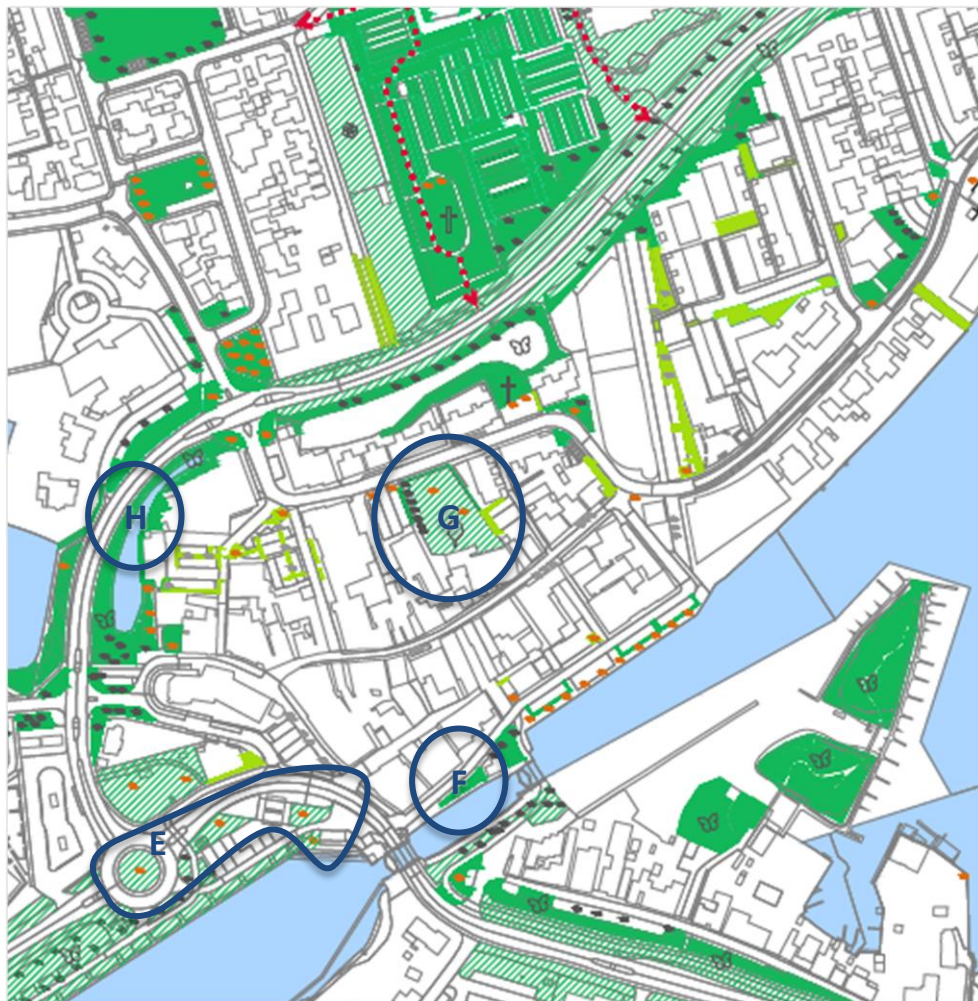
C. **Buitenkwartier:** onderzoeken mogelijkheden om – zowel op particulier als openbaar terrein – (lei)bomen (linde) aan te planten als begeleiding van het historische dijklint. Zo is naast het kerkgebouw een kans om vrij-uitgroeende linde te planten, tevens ter accentuering kerkgebouw 2

D. **Havendijk:** (in overleg met eigenaar) overwegen om intensieve graszone extensief te maaien gericht op vergroten kruidenrijkheid en voedsel/schuilmogelijkheden. Plaatselijk spontaan groeiende struiken handhaven. Zie ook Beheerplan groen, module Ecologie 2. Verblijfsplek aan kop van de dijk opwaarderen 1

01. Kern, Zomerdijk en Buitenkwartier (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

E. Rotonde N331/N334: (in overleg provincie) midden op de rotonde en de groenpercelen rondom het benzinstation biedt ruimte voor de aanplant van toekomstig markante bomen. Zowel aansluiten op landschappelijke boomsoorten langs de provinciale weg (populier, es) is optie maar voor verbijzondering kan ook een cultureelrijke boomsoort passend zijn **2**

F. Handelskade: (in overleg Rijkswaterstaat) aanvullen plaatselijk onderbroken karakteristieke lindenrij langs de kade **2**

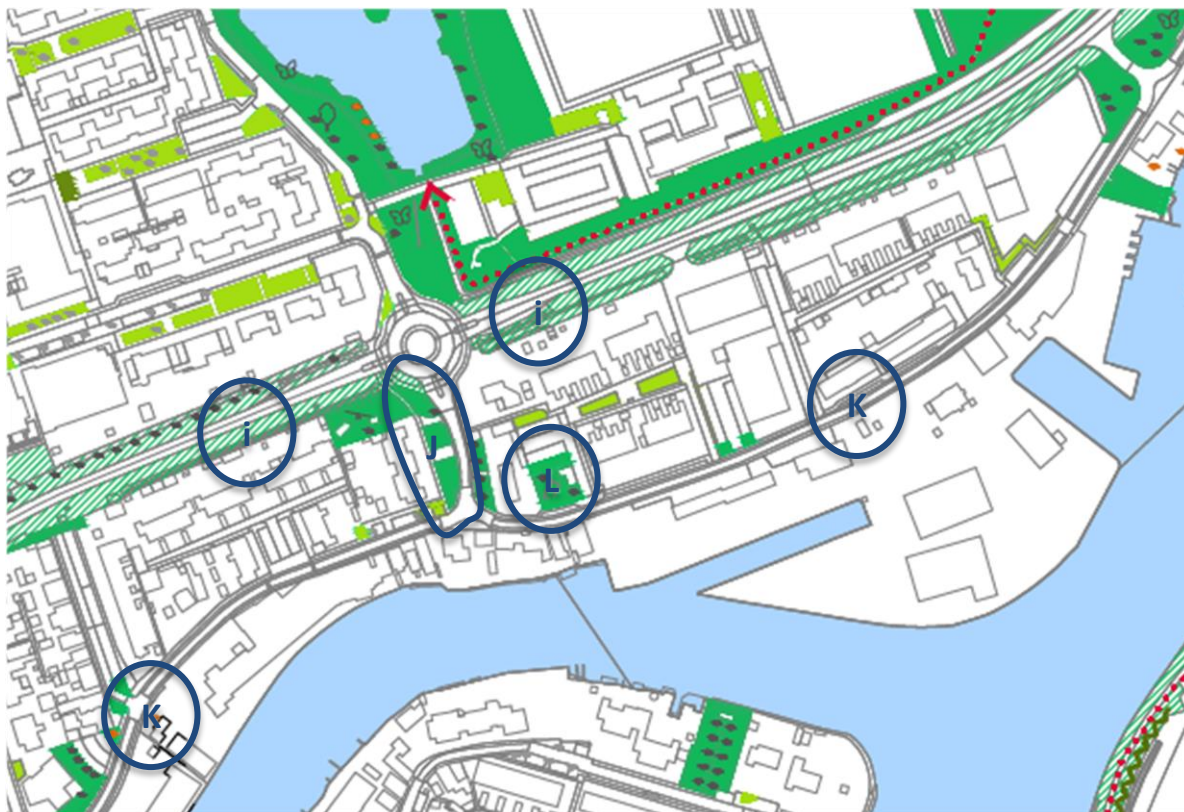
G. Baanstraat: (in overleg met kerkbestuur) omvormen sobere graszone met aftakelend bomenbestand naar semi-openbaar centruumpark met rondgaand wandelpad, solitaire parkbomen, struikenaanleg en vaste planten (opstellen inrichtingsplan) **2**

H. N334: versterken doorgaande begeleidende bomenstructuur langs hoofdroute door aanbrengen van los verspreidstaande bomen (1^e grootte, landschappelijke soort) in het bermtalud **2**

01. Kern, Zomerdijk en Buitenkwartier (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

I. **N334:** (in overleg met provincie) opengevallen ruimtes in begeleiden- de bomenstructuur aanplanten met bomen van de 1^e grootte (landschap- pelijke soort). Overwogen om bij her- plant om te schakelen naar linde, es of els aangezien populieren bij het ouder worden minder geschikt zijn in een stedelijke situatie **2**

J. **Zomerdijk:** ruimte benutten voor aanplant van 1 of 2 kleine boomgroep- en ter accentuering van entree wijk (landschappelijke soort, 1^e grootte); extensief beheer van graszone is van aanvullende waarde uit oogpunt bio- diversiteit (zie ook beheerplan groen, module Ecologie) **1**

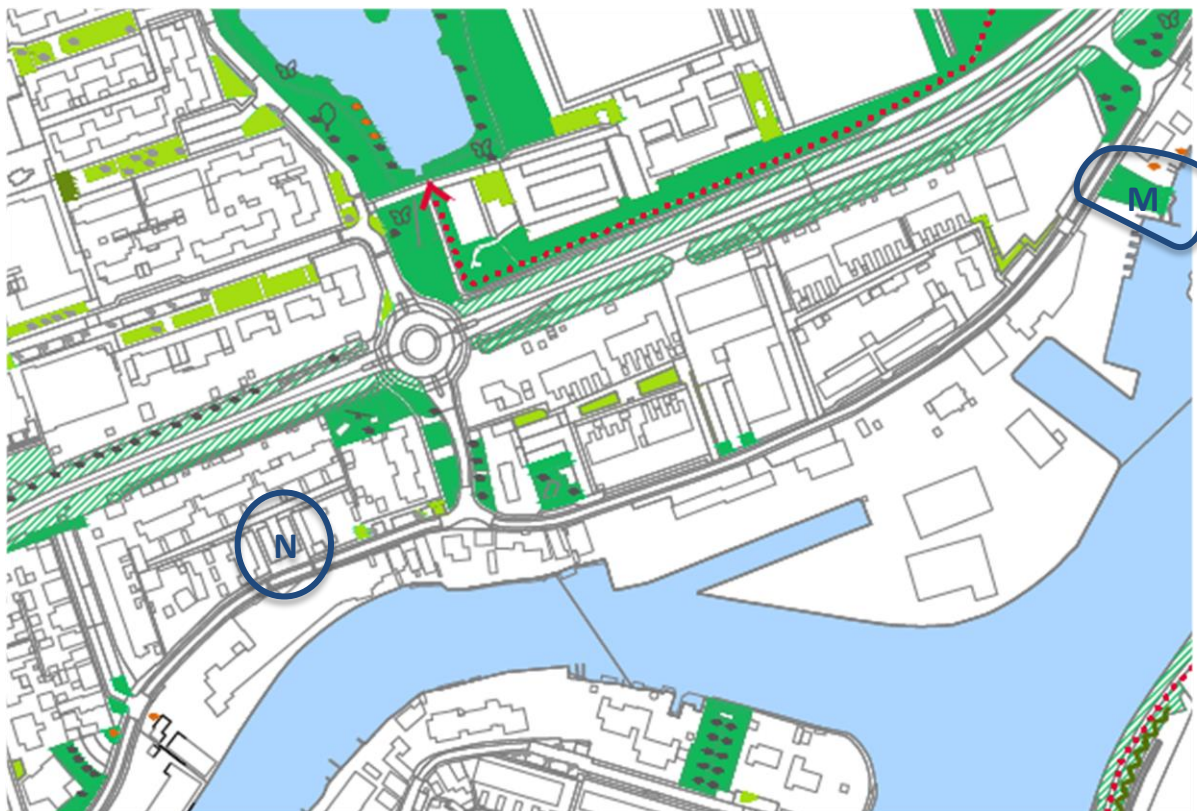
K. **Zomerdijk:** historische dijklint marke- ren door los verspreide begeleiding door bomen. Kiezen voor landschap- pelijke soort en al naar gelang de ruimte vrijuitgroeiend of vorm- /knotboom. Hierbij zowel kansen op particulier als openbaar gebied be- nutten **3**

L. **Dijkersstraat:** sober ingericht groen- gebiedje omvormen naar meer aan- sprekende landschappelijke groen- vorm passend bij het historische dijk- lint. Bijvoorbeeld hoogstamboom- gaardje met zit- en speelgelegen- heid in extensief bloemrijk gras met hierin uitgemaaide gebruikszones **1**

01. Kern, Zomerdijk en Buitenkwartier (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

M. Zomerdijk: enige locatie langs de Zomerdijk vanwaar vanuit openbaar gebied vrij zicht is op het Meppelerdiep; locatie doet tevens dienst als rust- en informatieplaats voor wandelaars en fietsers. Kiezen voor bij historische dijklint passende landschappelijke inrichting zoals los verspreide knotbomen (wilg, els) in extensief gras gecombineerd met zit- en verblijfsplek 1

N. Koningshoef: (bij herinrichting) creatief herschikken van parkeerplaatsen zodat ruimte ontstaat voor een meer groene inrichting; bv. afscheidende haagblokken met leibomen aan de zijde van de Zomerdijk zodat gelijktijdig de hier gewenste groene begeleiding versterkt wordt 2

Pottenbakkerstraat: sprekend voorbeeld hoe geveltuinen en klimplanten kunnen bijdragen aan het groen karakter en leefbaarheid van andere centrumstraten

02. De Nieuwsluis (ZWARTSLUIS)

Korte karakteristiek

De wijk De Nieuwe Sluis (>1850 en 1970) wordt alzijdig omgeven door het water van het Meppelerdiep en het Zwartewater en vormt zodoende een 'eiland in de rivier'. In ruimtelijk opzicht valt de wijk uiteen in drie deelgebieden: het waterrecreatiegebied ten zuiden van de N331, het oude bebouwingslint langs de Mastenmakersstraat met jachthaven en kleinschalige bedrijvigheid (noordwest) en de woonbuurt De Nieuwe Sluis (noordoost).

De dragers van de groenstructuur in deze wijk zijn de brede groene dijkbermen langs de N331, de langgerekte groenzone langs de hoofdvaart van het Meppelerdiep en het centraal in de woonwijk gelegen parkachtige groengebied met fors uitgroeiende essen (de Taanderij). Eveneens belangrijk binnen de groenstructuur zijn het goed onderhouden, enigszins verscholen gelegen heempark op twee kleine eilandjes in het Meppelerdiep en twee kleinere groengebieden in de woonbuurt Nieuwesluis die uitzien over het Meppelerdiep.

Beeldbepalende bomenstructuren worden gevormd door de bomenrijen langs de Kolksluisgade, de Nieuwe Sluis en op de tegenovergelegen landtong. Daarnaast komen op enkele plekken in de wijk markante en/of cultuurhistorische bomen voor (Mastenmakersstraat, de Vlake en de Botter; alle particulier eigendom).

Ook los van het feit dat belangrijke delen van de groenstructuur – zoals begeleidende groenzone langs de N331 en dijk - niet in eigendom zijn van de gemeente, is de wijk te typeren als arm aan groen en bomen. Dit wordt ten dele gecompenseerd door de grote oppervlakte aan water in en rondom de wijk.

Ligging

Karakteristiek woonomgevingsgroen

Het woonomgevingsgroen bestaat voornamelijk uit kleine plantvakken en bomen in verharding. De beplantingen zijn gedateerd en op diverse locaties versleten'. In het oog springend knelpunt zijn de vele straatbomen die in de verharding staan zonder dat voorzien is in voldoende grote (ondergrondse) voorzieningen. Dit heeft geleid tot een overwegend slecht groeiend en niet vitaal bomenbestand. Ook in deze wijk komen geregeld geheel verharde voortuinen voor dat – in combinatie met de beperkte kwaliteit en kwantiteit van het openbaar groen – het stenige karakter van een straat versterkt.

Aandachts- en verbeterpunten voor het omgevingsgroen zijn:

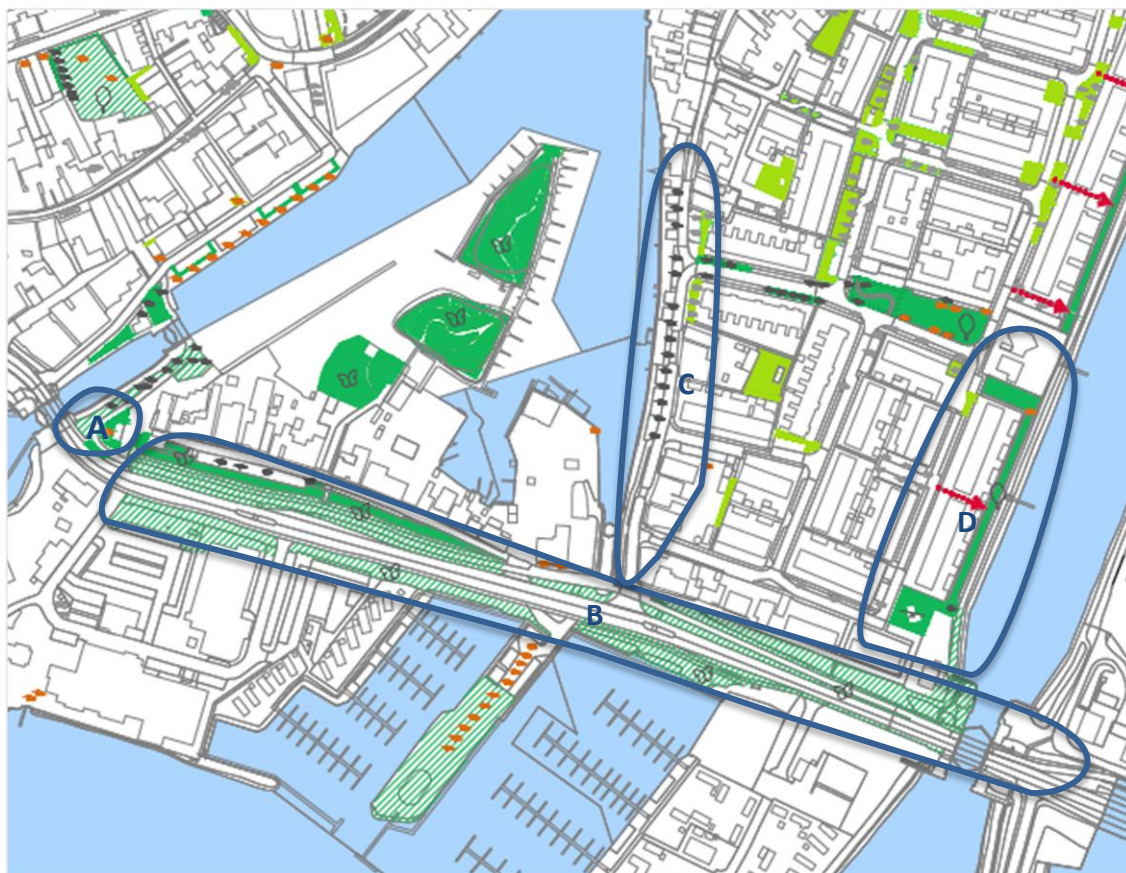
1. Toepassen groeiplaatsverbetering bij bomen in verharding. Bij voorkeur overbodige verhardingen verwijderen en beschikbaar maken als groeiplaats voor de bestaande (of nieuw te planten) bomen
2. Renoveren plantvakken; bij nieuwe aanplant zorgen voor een ruimere variatie aan (sier)soorten ter verhoging van de belevingswaarde en biodiversiteit
3. (bij herinrichting) aanplant van straatbomen (los verspreid of korte rijen) in iedere woonstraat (cultuurrijke boomsoort)
4. Benutten overbodige bestratingen door deze – met name in groen-arme straten – om te vormen naar groenvakken
5. Stimuleren vergroening voortuinen

Kengegevens

Beplanting	2.841 m ²
Gras	6.324 m ²
Totaal oppervlak	9.165 m ²
Totaal bomen	190 stuks
Totaal inwoners	784 personen
Totaal woningen	489 stuks
Groen per woning	19 m²
Opgave	Aanplant extra groen
Bomen per inwoner	0,24 stuk
Opgave	Aanplant extra bomen

02. De Nieuwesluis (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

A. Kolksluiskade: (in overleg met provincie) benutten aanwezige ruimte voor de aanplant van een solitaire boom (landschappelijke soort) op deze strategische locatie en invulling van de vergroeningsopgave **2**

B. Mastenmakersstraat/N331: (in samenspraak met provincie) onderzoeken mogelijkheid om een bomenstructuur (landschappelijke soort) te realiseren langs deze route; kiezen voor rijbeplanting of los verspreid aan beide zijden. Omschakelen naar ecologisch maaibeheer (conform Beheerplan module Ecologie) **3**

C. De Nieuwe Sluis: (bij herinrichting) beeldbepalende lindenrij vervangen door jonge aanplant met aandacht voor (ondergrondse) groeiplaatsinrichting. Streven om de rij zowel in noordelijke als zuidelijke richting verder door te zetten **2**

D. De Praam: sobere groenzone inrichten als cultuurlijke parkstrook met bomen, struiken, informeel wandelpad en afschermende hagenstructuur (achterzijde woningen). In samenhang met voorstel H oppakken **2**

02. De Nieuwesluis (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

E. De Nieuwe Sluis: omvormen naar een 'vestzakparkje' met gras, hagen, struiken/vaste planten en een enkele boom met uitzicht over Meppelerdiep. Bij voorkeur parkeren opheffen anders beperken tot de verharde zone langs het water **2**

F. De Nieuwe Sluis: groene uitzichtspek accentueren door de verharde zone tussen de parkeerplaatsen te vergroenen in combinatie met een smal halfverhard toegangspad en verbeteren groene aankleding bestaande groenplek **1**

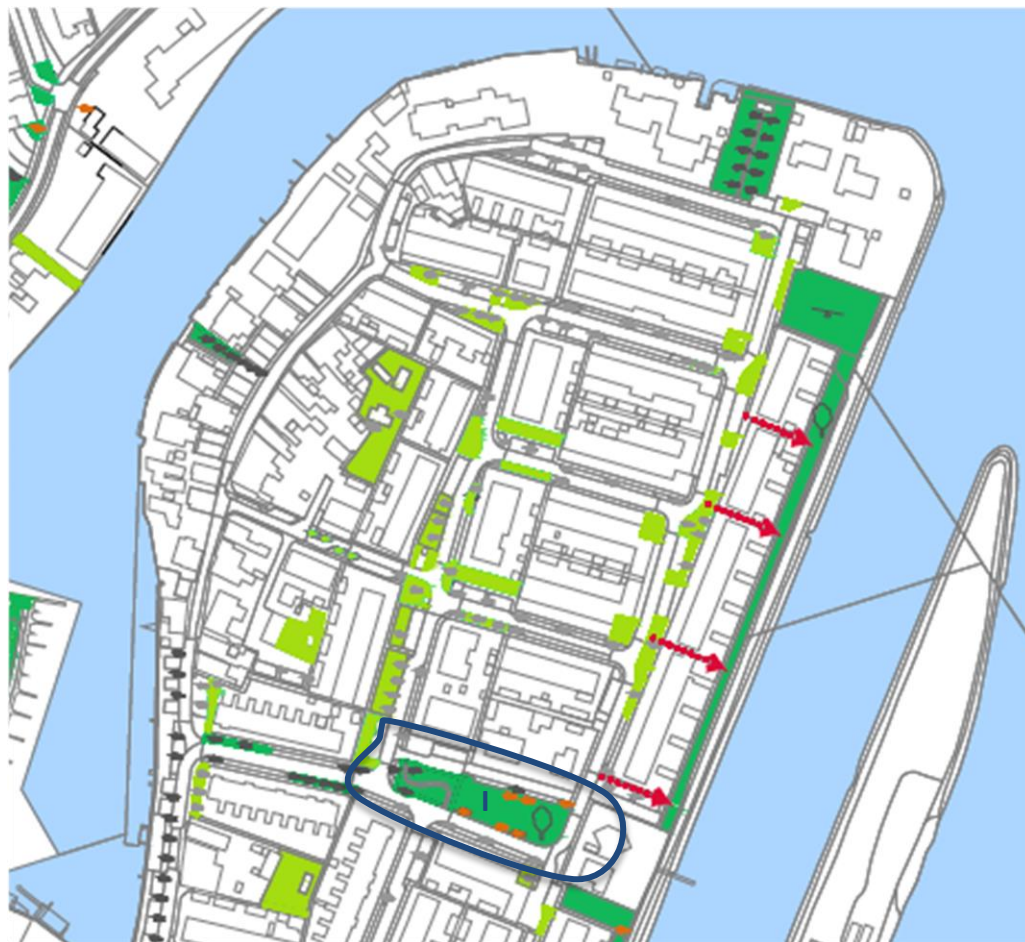
G. De Nieuwe Sluis: karakter van 'vestzakparkje' versterken door toevoegen vaste planten, sierstruiken, haagstructuur en/of bollen en inrichten verblijfsplek aan het water **1**

H. De Schuttevaerlaan: sobere groenzone omvormen naar langgerekte parkachtige zone met enkele bomen, struikengroepen en speel- en verblijfsvoorzieningen met een informeel wandelpad als verbindende schakel. Duidelijke scheiding aanbrengen tussen park en achterkanten woningen, bijvoorbeeld door het aanbrengen afschermende haagstructuur **2**

02. De Nieuwesluis (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

I. **De Taanderij**: parkachtige inrichting van het westelijke deel van de groenzone doorzetten in het oostelijke deel zodat het als één samenhangend geheel ervaren en gebruikt kan worden. Onder meer doortrekken halfverharde wandelpad, voortzetten omkadering door haag en algehele verfraaiing in beide delen door verrijking sierbeplanting **2**

De Riemers: duidelijk knelpunt bij het merendeel van de straatbomen zijn de slechte groeiplaatsen. Vaak is er voldoende ruimte voor een ruime boomspiegel. Bij herinrichting rigoureuze oplossingen overwegen als het eenzijdig opheffen van het trottoir, waardoor ruimte ontstaat voor een doorgaande groenstrook met bomen

03. Achter het Singel (ZWARTSLUIS)

Korte karakteristiek

De wijk Achter het Singel (1950-1990) wordt begrensd door de Provinciale weg, de wateren de Kolk en Piepertkolk, natuurgebied de Wieden en het oostelijke buitengebied. De wijk vormt een aaneenschakeling van klein- en grootschaligere stedenbouwkundige eenheden uit verschillende tijdperiodes en met een eigen kenmerkende opzet variërend van rijtjeswoningen in stempelbouw met tot (half)vrijstaande woningen.

De gehele noordrand van de wijk grenst direct aan het bijzonder waardevolle natuurgebied de Wieden met zijn karakteristieke kraggenlandschap. De zichtrelaties en fysieke verbindingen met het gebied zijn beperkt tot slechts enkele locaties en dan vooral via het water, doordat de wijk er grotendeels 'met de rug' tegenaan ligt.

De hoofdonderdelen van de wijkgroenstructuur worden gevormd door het parkgebied Weteringallee, het parkgebied Piepertkolk, de begraafplaats 't Cingel en het groen opgezette Sportpark Cingellanden. In aanvulling hierop zijn verspreid door de buurten grote groenvakken gesitueerd die geregeld ook plaats bieden voor speelplekken. Deze wijk kent ook grotere (semi)particuliere groengebieden die belangrijk zijn binnen de groenstructuur zoals het park rondom het verzorgingstehuis (Purperreigerlaan), de brede wegberm met zware populierenrij (Provinciale weg) en het groen rondom het zwembad.

Cultuurhistorisch waardevolle groenobjecten in de wijk bestaan uit rijen oudere knotwilgen (parkgebied Piepertkolk, De Zegge, park Weteringallee), fraaie oude rode beuken op de begraafplaats en een oude meerstammige es (parkgebied Piepertkolk). Getalsma-tig is de wijk te betitelen als groenrijk.

Ligging

Karakteristiek woonomgevingsgroen

Lang niet iedere straat is voorzien van groenvakken en/of bomen. In woonstraten waar dit niet het geval is, leidt dit tot een stenig beeld, te meer waar de voortuinen merendeels verhard zijn en geen uitzicht is op groen in de omgeving. Straatbomen staan grotendeels in het gras of kleine plantvakken, maar lokaal ook in te kleine groeiplaatsen in verharding. De groenvakken bestaan overwegend uit gras, beplantingen komen relatief weinig voor en zijn weinig gevarieerd in vorm en samenstelling.

Aandachts- en verbeterpunten voor het omgevingsgroen zijn:

1. Toepassen groeiplaatsverbetering bij bomen in verharding of verplaatsen naar bestaande groenvakken
2. Benutten aanwezige ruimte voor het aanplanten van extra bomen
3. Vergroten variatie in vorm en samenstelling van het omgevingsgroen: gras omvormen naar beplanting (heestervak, vaste planten, haag) en meer variatie aanbrengen in toegepaste soorten
4. Aanbrengen vrij uitgroeiende solitaire sierstruiken in grotere gazons of beplantingsvakken
5. Benutten overbodige bestratingen door deze – met name in groen-arme straten – om te vormen naar groenvakken
6. Stimuleren vergroening voortuinen en aanplant van bomen met prioriteit voor groenarme woonstraten

Kengegevens

Beplanting	40.507 m ²
Gras	68.867 m ²
Totaal oppervlak	m ²
Totaal bomen	494 stuks
Totaal inwoners	1521 personen
Totaal woningen	979 stuks
Groen per woning	112 m²
Opgave	-
Bomen per inwoner	0,33 stuk
Opgave	Aanplant extra bomen

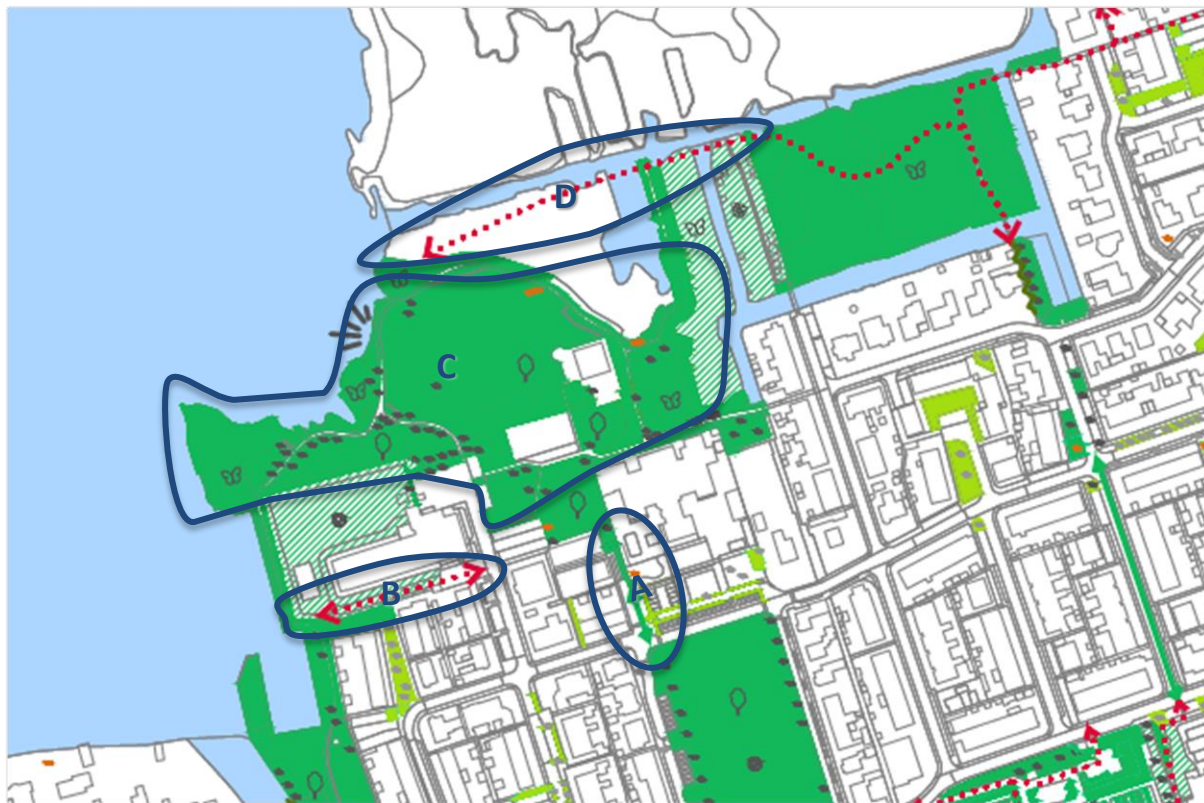

Wilhelminaplein

Parkgebied Piepertkolk

03. Achter het Singel (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

A. **Julianastraat:** creëren groene verbinding naar parkgebied de Piepertkolk; onderzoeken mogelijkheid om in onbruik zijnde parkeerplaatsen om te vormen naar groen ter versterking van de gewenste verbinding 2

B. **Prins Bernhardstraat:** realiseren groene doorsteek naar parkgebied de Piepertkolk door groenzone parallel aan het zwembad op te nemen als onderdeel van het parkgebied 2

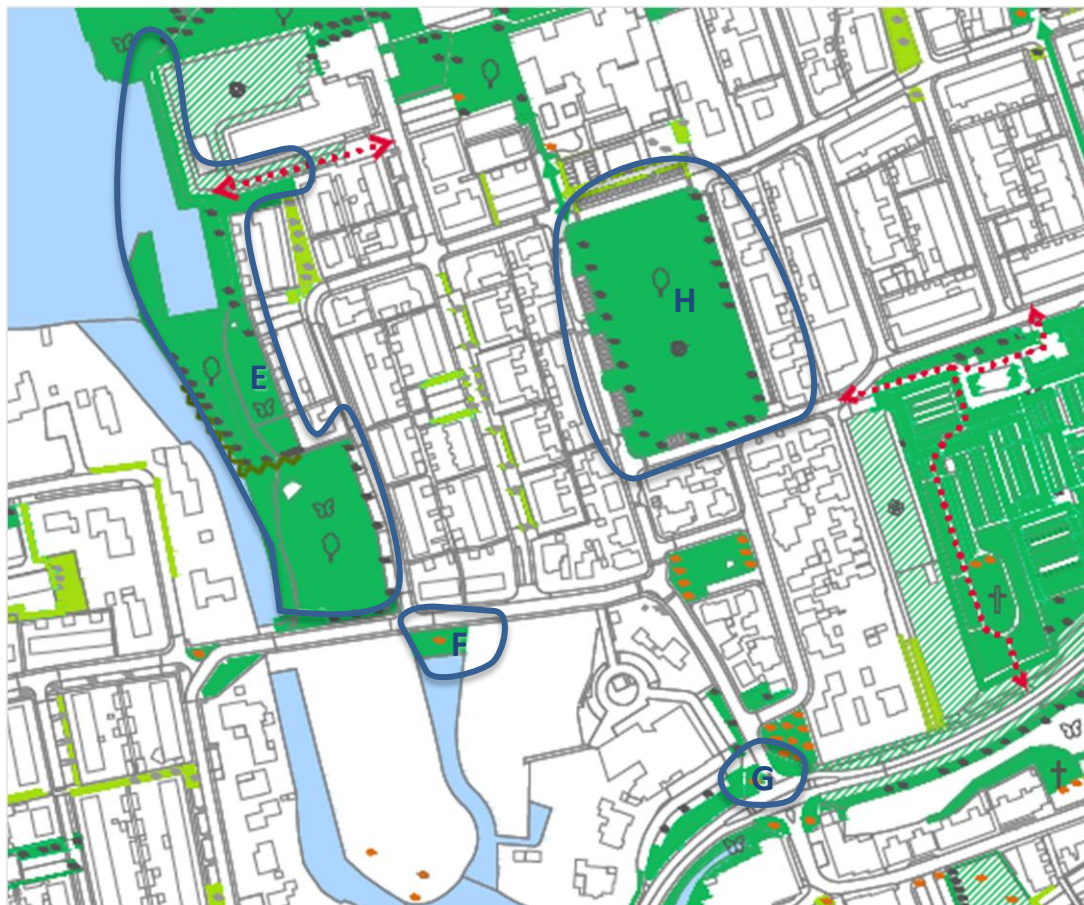
C. **Parkgebied Piepertkolk:** traditioneel wandelpark omvormen naar een multifunctioneel parkgebied met een natuurlijk-landschappelijk karakter, aansluitend op de uitstraling van de Wieden. Speciale aandacht voor zonering naar gebruiksgebied en ecologische zones waar natuurwaarden centraal staan 2

D. **Parkgebied Piepertkolk:** als onderdeel van het overkoepelende plan realiseren van een verbindend natuurpad door het rietland ('knuppelpad') naar het westelijke deel van de wijk 2

03. Achter het Singel (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

E. **Groenzone jachthaven:** ontwerpen en inrichten als onderdeel van parkgebied Piepertkolk door natuurlijk-landschappelijke sfeer voort te zetten en ook hier te kiezen voor multifunctioneel gebruik met een vergelijkbare zonering (zie aanvullend ideeënblad voor details) 2

F. **Arembergstraat:** aanplant van markante solitaire boom of kleine boomgroep ter versterking groenstructuur 1

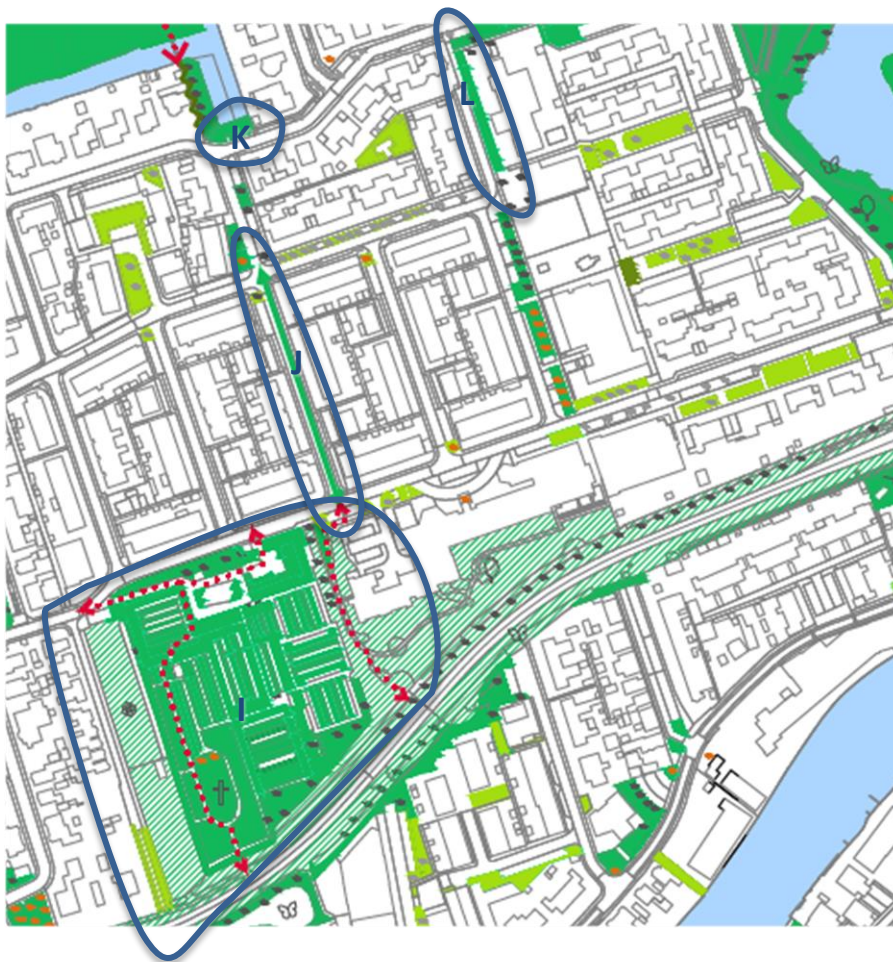
G. **het Singel:** aanplant van markante solitaire boom of kleine boomgroep ter versterking groenstructuur 1

H. **Populierenstraat:** randzone van groene evenemententerrein inrichten als cultuurlijke parkzone met wandelpad, zitplekken en sierbeplanting (solitaire struiken, vaste planten/bollen en kleinschalige heestergroepjes). Speciale aandacht voor logische aansluiting richting parkgebied Piepertkolk 2

03. Achter het Singel (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

I. **Begraafplaats 't Cingel:** opstellen herstel- en beheerplan voor begraafplaats met onder meer aandacht voor herstel oprijlaan, verbetering inrichtingskwaliteit voorplein en ruimtelijke samenhang. Onderzoeken mogelijkheid voor creëren doorgaande wandelverbinding als schakel in groen dorpsommetje 2

J. **Sternstraat:** (bij herinrichting straatprofiel) realiseren verbindende bomenstructuur tussen enerzijds begraafplaats 't Cingel en anderzijds het toegangspad naar randzone de Wieden als onderdeel groen dorpsommetje 3

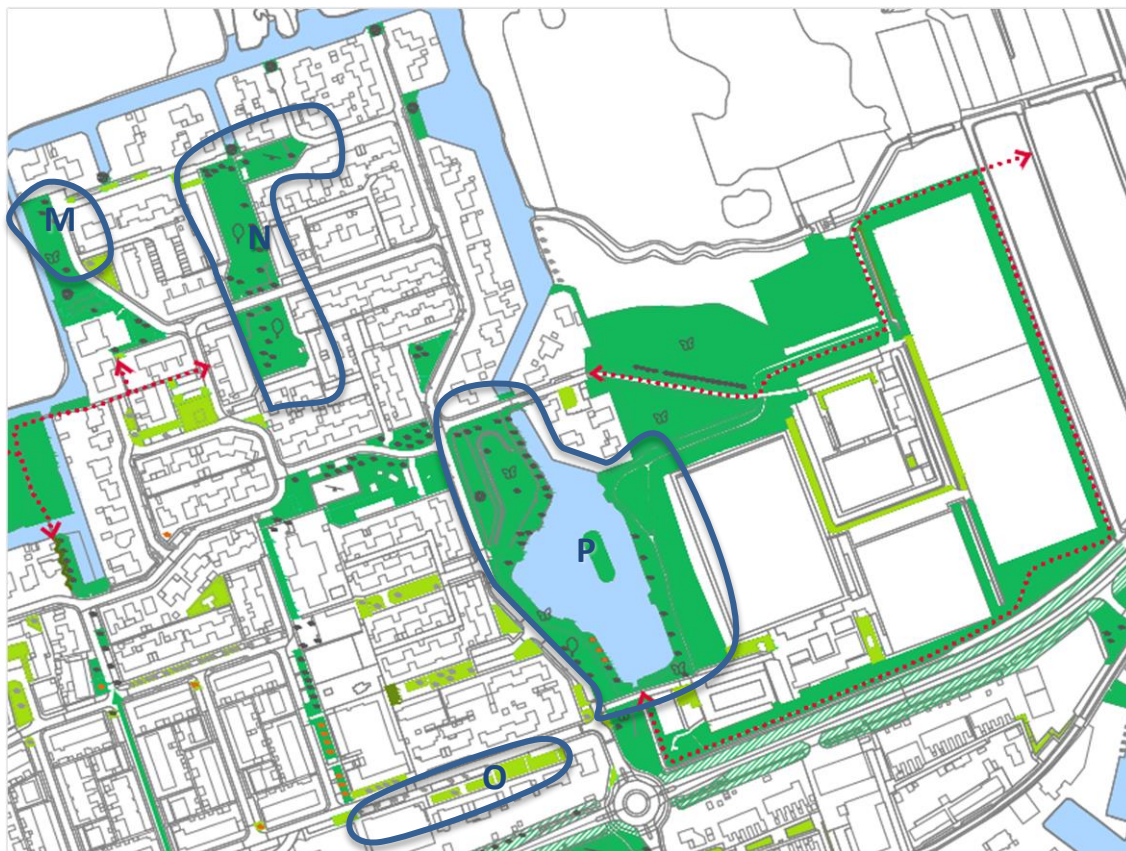
K. **De Zegge:** toegang naar randzone de Wieden accentueren door landschappelijk karakter te versterken (aanplant inheemse boom of struik) en ecologisch te beheren 1

L. **Kraggelaan:** versterken groenstructuur door bomenstructuur door te zetten ter hoogte van de school 1

03. Achter het Singel (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

M. De Krabbescheer: één van de weinige locaties van waaruit de wijk uitziet op de Wieden; dit is te accentueren door het groengebied te 'verlandschapen' (bv. aanplant enkele wilgenstruiken/knotbomen/elzen) en ecologisch te beheren. Overwegen om kleine verblijfsplek toe te voegen **1**

N. De Waterlelie: groter groengebied inrichten als samenhangend buurtpark met rondgaand wandelpad, zitelementen en toe te voegen groepen struiken/vaste planten. Het speelterrein hierin op harmonieuze wijze opnemen (verwijderen hekwerken en kiezen voor – indien nodig – natuurlijke begrenzingen **2**

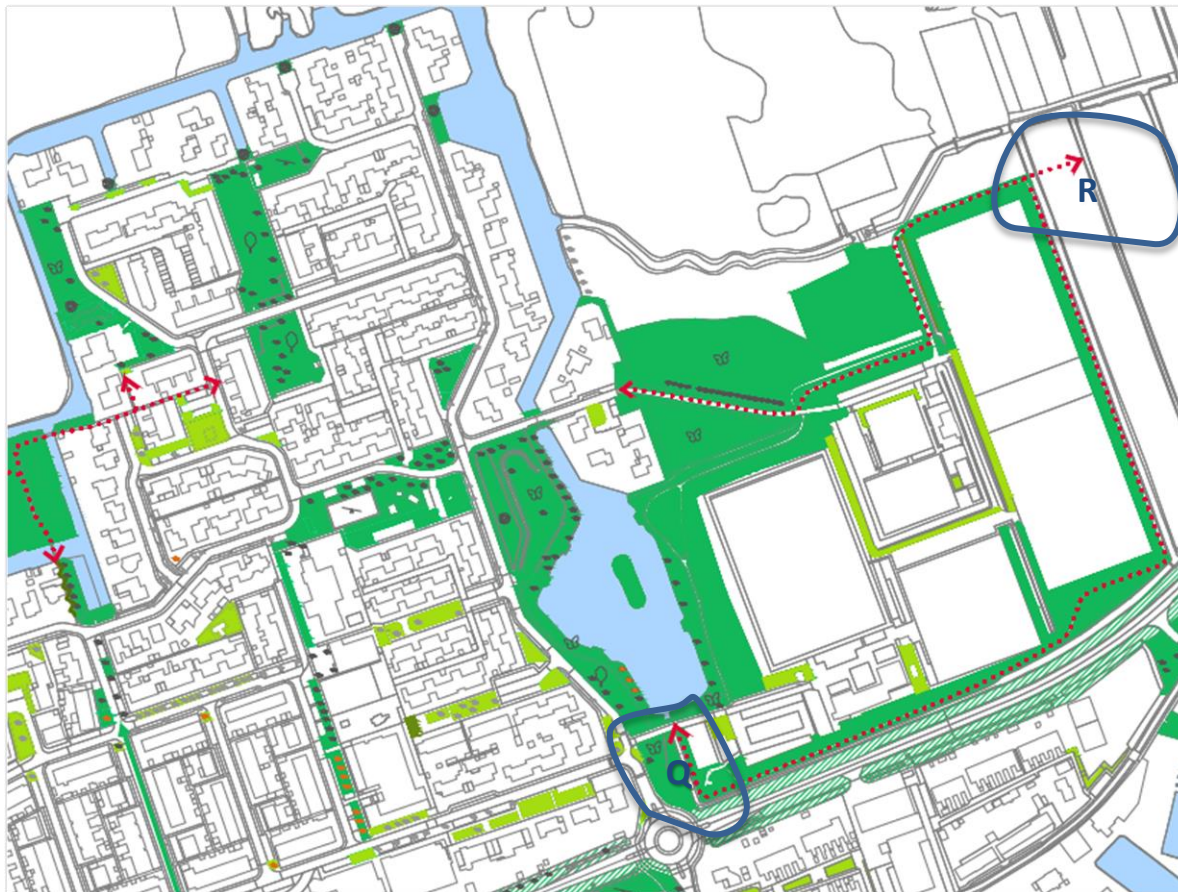
O. Purperreigerlaan: sprekend voorbeeld van kans om extra bomen toe te voegen aan woonomgevingsgroen door gazonstrook aan te vullen met bomen en of solitaire struiken **1**

P. Groenzone Weteringallee: monotoon groengebied omvormen naar gevarieerd parkgebied met solitaire bomen, boomgroepen en beplantingsclusters. Zoneren van cultureel naar natuurlijk-ecologisch met bijbehorend beheer **2**

03. Achter het Singel (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

Q. Weteringallee: populierenbosje met ondergroei van cultuurlijke sneeuwbes omvormen naar natuurlijk beheerd vogelbosje met informeel wandelpad als verbinding tussen ommetje rondom Sportpark en parkgebied Weteringallee 1

R. Ommetje Sportpark: wandelroute laten aansluiten op (nog te ontwikkelen) wandelpad in het buitengebied ten oosten van Zwartsluis 2

Prins Bernhardlaan: (woonomgevingsgroen) voorbeeld verbeteringskans groeiplaats bomen door overbodige verharding te verwijderen en in te richten als groenvak rondom boom

Buizerdstraat: (woonomgevingsgroen) voorbeeld groenarme woonstraat waar stimulering groene voortuinen van belang is en zoeken naar vergroeningsmogelijkheden bij herinrichting

04. Barsbeek (ZWARTSLUIS)

Korte karakteristiek

De wijk Barsbeek (2000) wordt globaal begrensd door de Provinciale weg N331, de landschappelijke zone langs Stroombeek en het westelijke buitengebied. Ten zuiden van het Westeinde liggen nog de buurt Westpunt (2010), een oud en deels in onbruik geraakt bedrijventerrein en het jachthavengebied Wolvenjacht; deze gebiedsdelen zijn ook meegenomen in beschrijvingen en/of voorstellen in het wijkdocument.

Barsbeek is ook wel te betitelen als de 'waterwijk' van Zwartsluis; de hoofdstructuur van de wijk wordt gedragen door ruim bemeten waterpartijen, het merendeel van de huizen is direct aan water gelegen en bijna overal in de openbare ruimte is uitzicht op en over het water. Deze stedenbouwkundige opzet maakt echter wel dat het contact met het aangrenzende open buitengebied beperkt is tot slechts enkele punten van waaruit zicht is op het omringende weidse open landschap. De hoeveelheid openbaar groen in de wijk is beperkt tot de structuurbepalende groene oevers langs het water.

De belangrijkste groengebieden bevinden zich evenwel aan de randen van de wijk. Ten zuiden ligt het parkgebied van de begraafplaats met aangrenzend een landschappelijke en ecologisch waardevol kolkgebied, dat vanaf het Westeinde een fraaie entree vormt van Zwartsluis. Aan de oostzijde bevindt zich een langgerekte landschappelijke zone, die een aaneenschakeling vormt van grasland en landschappelijke beplantingen en het groene overgangsgedebied vormt naar het oude dorp. Deze zone staat rechtstreeks in verbinding met natuurgebied de Wieden en vormt hiermee een belangrijke ecologische verbinding naar het dorpsgroen. Genoemde belangrijke groengebieden zijn echter alle niet of slechts beperkt toegankelijk en dragen hierdoor in geringe mate bij aan de groene uitlooptmogelijkheden vanuit de wijk.

Ligging

Karakteristiek woonomgevingsgroen

Woonomgevingsgroen in de vorm van straatbomen of groenvakken komt nauwelijks voor. Hiermee is het groenbeeld sterk afhankelijk van de groene inrichting van de (voor)tuinen. Daar waar dat niet het geval is, leidt dit al gauw tot een stenig beeld, zeker in die delen waar verder ook geen zicht is op groen of water in de omgeving. Een voorbeeld hiervan is de buurt Westpunt.

Aandachts- en verbeterpunten voor het omgevingsgroen zijn:

1. Stimuleren vergroening voortuinen en aanplant van bomen met prioriteit voor groenarme woonstraten
2. Benutten dan wel creëren extra ruimte voor het aanplanten van extra bomen op strategische punten
3. Onderzoeken of overbodige bestrating om te vormen is naar woonomgevingsgroen

Kengegevens

Beplanting	4.198 m ²
Gras	16.982 m ²
Totaal oppervlak	21.180 m ²
Totaal bomen	97 stuks
Totaal inwoners	591 personen
Totaal woningen	202 stuks
Groen per woning	105 m²
Opgave	-
Bomen per inwoner	0,16 stuk
Opgave	Aanplant extra bomen

04. Barsbeek (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

A. **Stroombeek:** versterken landschap-pelijk-ecologische karakter van de noordelijke dorpsentree door - vanaf de Veenen tot de komgrens - in de brede westberm een elzensingel aan te brengen 1

B. **Otterbeek:** groene uitzichtplekken vanuit de wijk naar het buitengebied verbijzonderen door in te richten als prettig beschutte verblijfsplek met een natuurlijk-landschappelijk karakter: aanbrengen zitelementen, (inheemse) struiken en/of solitaire boom (bv. knotwilg) 1

C. **Stroombeek – landschapszone:** (in samenspraak met particuliere eigenaren) koesteren en versterken extensief agrarisch karakter met landschappelijke sfeer en bijbehorende landschapselementen; combineren met informele wandelroute door het gebied 3

D. **Otterbeek:** intensief gemaaid grasstrook langs het water beheren als ecologische berm (cf. Beheerplan groen, module Ecologie) en de plekgewijs adhoc toegevoegde parkeerplaatsen opheffen ten gunste van behoud van het groene karakter 1

04. Barsbeek (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

E. **Stroombeek-Westeinde:** aanwezige ruimte benutten door de aanplant van vrij uitgroeïende bomen of kleine boomgroep zodanig dat deze zich kunnen ontwikkelen naar toekomstig markante bomen als onderdeel van de groenstructuur (landschappelijk soort toepassen) 1

F. **Zilverbeek:** intensieve graszones langs water en grenzend aan buitengebied ecologisch beheren (cf. beheerplan groen, module Ecologie). Aanwezige cultureelrijke plantvak omvormen naar inheems struweel of enkele solitair uitgroeïende inheemse struiken (bv. Meidoorn, Sleedoorn) 1

G. **Begraafplaats en kolkgebied:** ontwikkelen park begraafplaats, kolkgebied en braakliggend terrein tot een samenhangend struin- en wandelgebied met padenpatroon en diverse zitplekken als onderdeel van een groen ommetje door de wijk 3

H. **Stroombeek:** cultureel beheerd grasveld omvormen naar landschappelijk-ecologische inrichting met enkel verspreidstaande inheemse bomen en struiken in extensief gras. Hierbij aansluiting zoeken op landschapszone Stroombrook (zie onder C.) 2

04. Barsbeek (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

I. **Oppen Swolle (dorpsrand):** versterken groene karakter dorpsrand door bestaande (spontane) beplanting aan te vullen tot een brede singel met inheemse struiken en een enkele boom
1. Mogelijkheid onderzoeken om aangrenzende agrarische gebied toe te voegen als stedelijk uitloopgebied, zo mogelijk combineren met voorstel G 3

J. **Westeinde de Whaa:** (bij herontwikkeling) terugbrengen van elementen van de vroegere agrarisch-landschappelijke inrichting in aansluiting op de nog bestaande landschapszone (voorstel C) 3

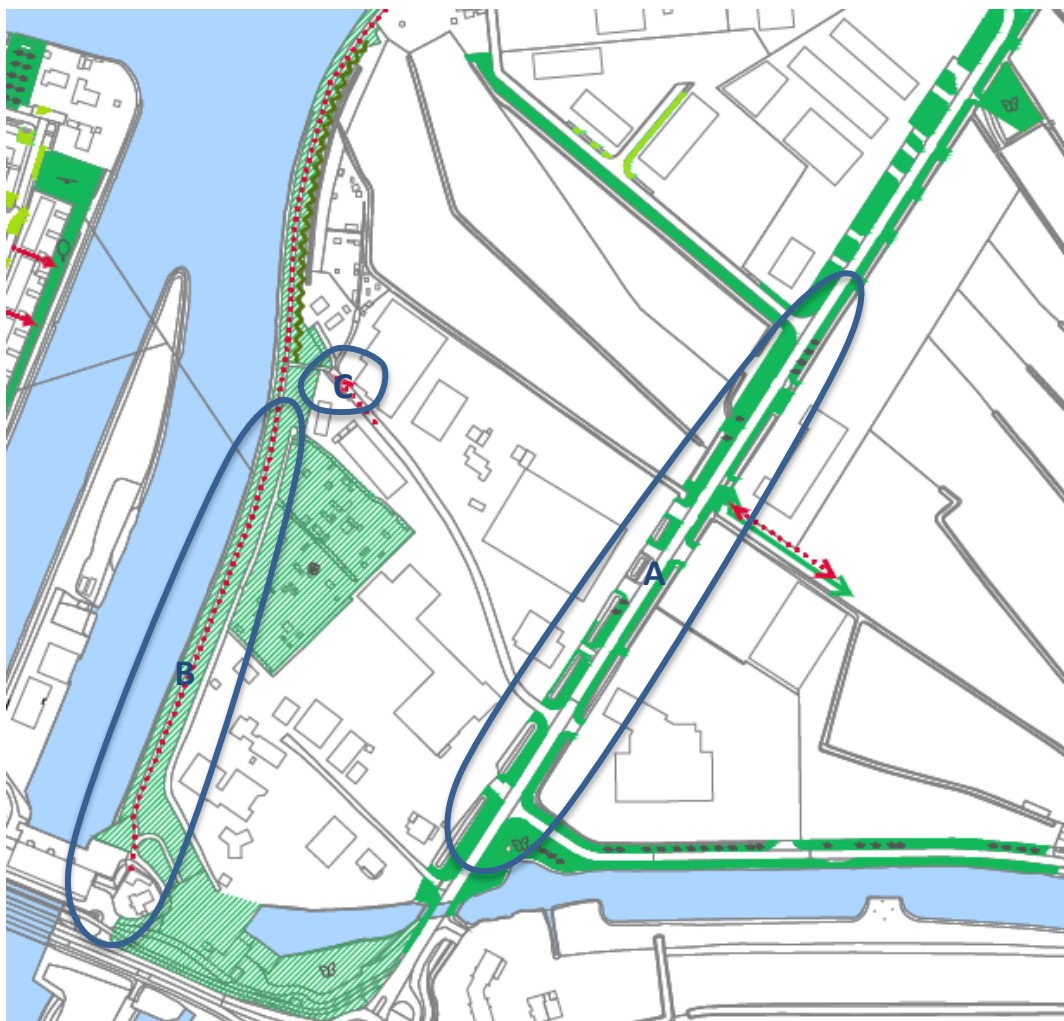
K. **N331:** (in overleg met provincie) open ruimtes in doorgaande bomenstructuur aanvullen met laanbomen (berm noordzijde) en toepassen extensief maaibeheer 2

L. **Westeinde:** doorzetten bomenrij vanuit kom tot aan de rotonde ter versterking van de groenstructuur en westelijke entree van het dorp 1

05. Bedrijventerrein Kranerweerd (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

A. **Het Grote Kranerweerd:** aanvullen begeleidende bomenstructuur langs de open delen zodat aan weerszijden een doorgaande bomenrij ontstaat. Bij voorkeur aansluiten op bestaande boomsoort (Iep) of andere landschappelijke soort 2

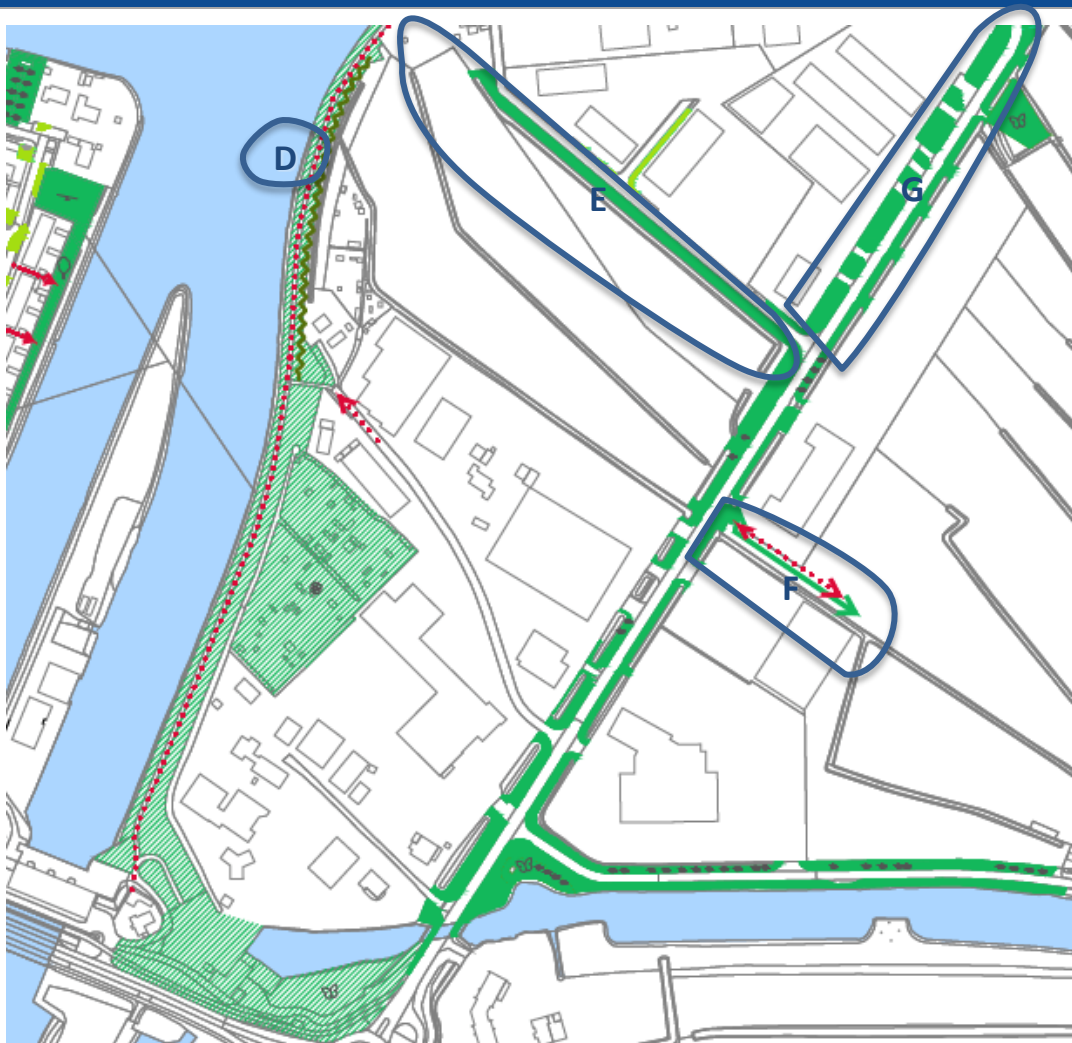
B. **Het Bosch/Meppelerdiep:** (in overleg met eigenaar) doorzetten landschappelijke singel/bomenrij langs het gehele dijktraject ter markering van de dijk en versterking groenstructuur 2

C. **Het Grote Kranerweerd:** opheffen illegaal gebruik groenvoorziening en opnieuw beplanten als onderdeel van de dijkbegeleidende eikensingel 1

05. Bedrijventerrein Kranerweerd (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

D. Dijk Meppelerdiep: (in overleg met eigenaar) omschakelen naar ecologisch maaibeheer (cf. beheerplan Groen, module Ecologie) **2**

E. Conradsweg: aanplant van doorgaande eenzijdige bomenrij ter uitbreiding van de groenstructuur op het bedrijventerrein **1**

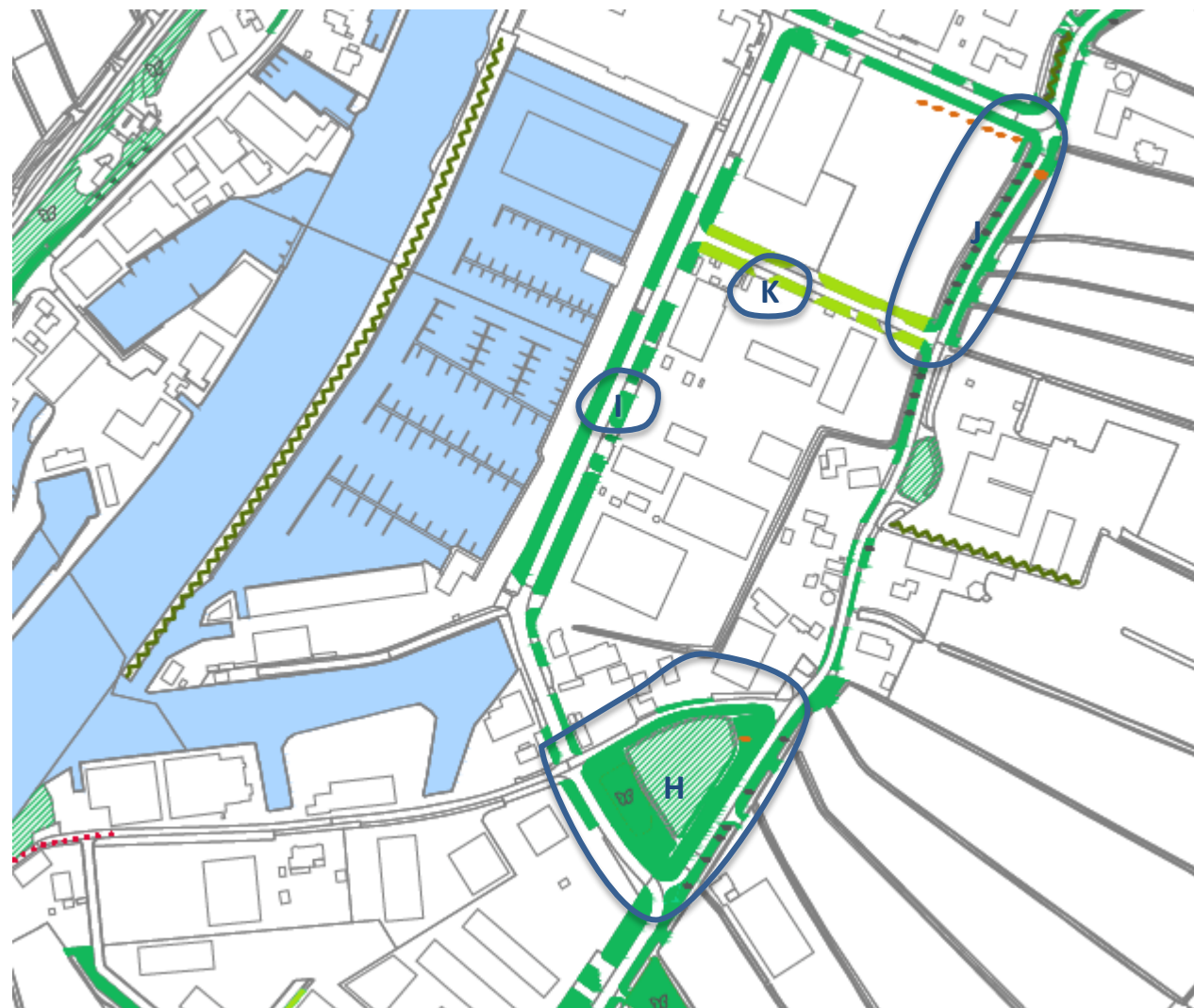
F. Het Grote Kranerweerd: onderzoeken mogelijkheid om hier een wandelverbinding te creëren richting buitengebied. Graszone landschappelijk inrichten (extensief gras en verspreidstaand struweel en/of bomen (landschappelijke soort) **3**

G. Het Grote Kranerweerd: doorzetten doorgaande begeleidende bomenrij en langs de ontsluitingsweg. Uit oogpunt van beeldcontinuïteit ook het oorspronkelijk profiel (berm met sloot) herstellen **2**

05. Bedrijventerrein Kranerweerd (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

H. Het Bosch: markante landschappelijk waardevolle 'enclave' op het bedrijventerrein koesteren en duurzaam in stand houden. Indien mogelijk ook de weide verwerven en verder versterken als 'natuur- en landschapsparkje' ter verwijzing naar het vroegere landschap. Creëren wandel- en verblijfsmogelijkheid 3

I. Het Oude Diep: ter versterking van de groenstructuur aanbrengen begeleidende bomenstructuur. Afhankelijk van de beschikbare ruimte kiezen voor korte rijen en/of verspreidstaande bomen (landschappelijke soort) 2

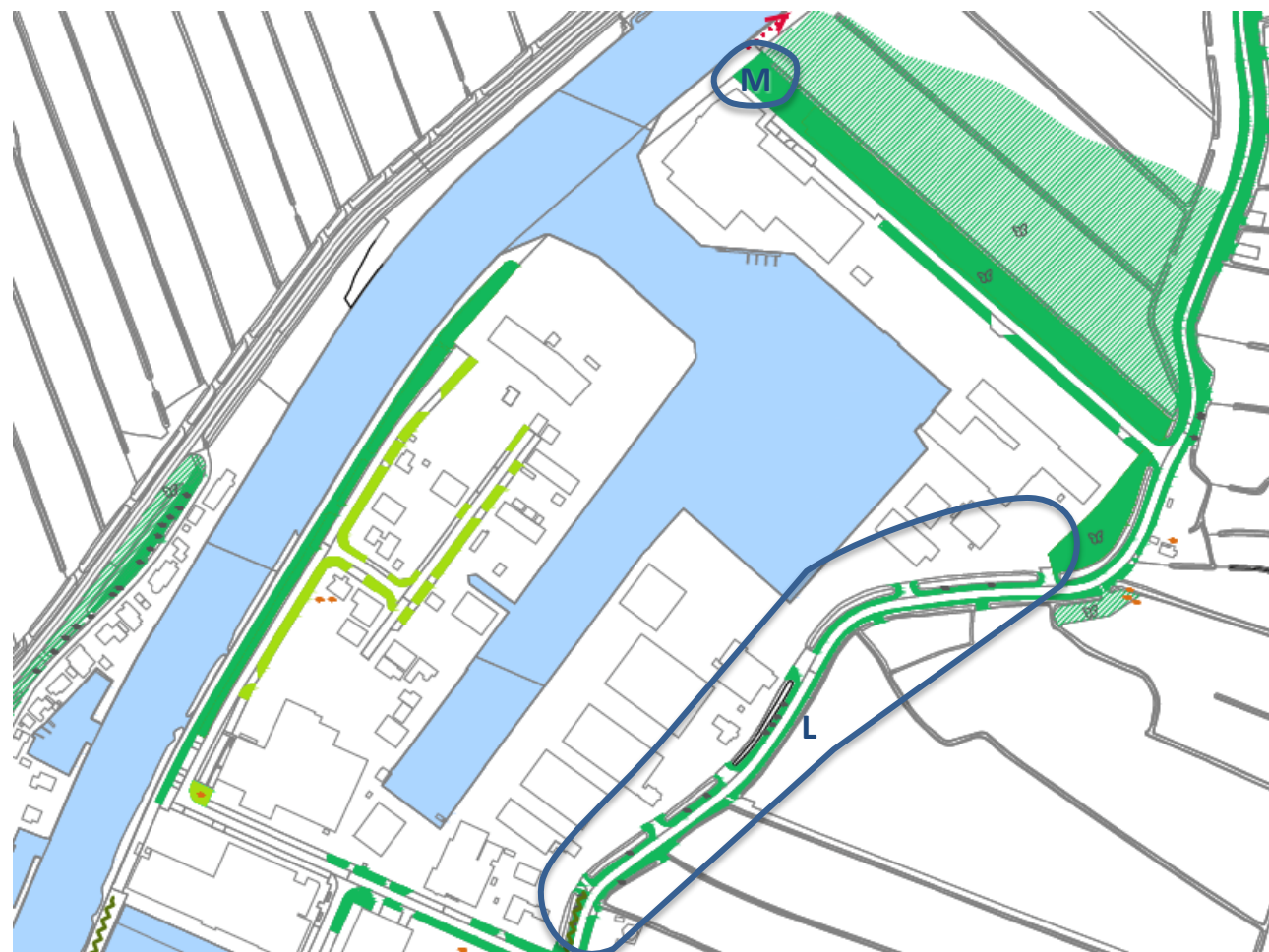
J. Stouweweg: versterken herkenbaarheid historische weg door open delen te beplanten met begeleidende bomen. Aansluiten op reeds aanwezige boomsoort (Es) 2

K. De Zede: kans voor vergroening van het bedrijventerrein buiten de aangewezen groenstructuur. De bermen bieden ruimte voor de aanplant van een bomenrij (landschappelijke soort) 1

05. Bedrijventerrein Kranerweerd (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

L. Stouweweg: landschappelijke karakteristiek van historische Stouweweg versterken door het aanbrengen van een doorgaande rij knotwilgen als wegbegeleidende beplanting, hierbij aansluitend op de al aanwezig oude knotwilgen 1

M. Stouweweg: Bij vrijkomen van dit terrein doorzetten singel tot aan Meppelerdiep als doorlopende groen-ecologische verbinding tot aan het Meppelerdiep 3

Het Grote Kranerweerd: aansprekend voorbeeld van een groene bedrijfstuin die tevens aansluit op het landschappelijke karakter van het bedrijventerrein

06. Prinsessenbuurt (ZWARTSLUIS)

Korte karakteristiek

De wijk Prinsessenbuurt (1965-1990) wordt begrensd door de Arembergergracht, Piepertkolk, de Kolk en het oude lint van het Buitenkwartier. De wijk is op te splitsen in verschillende stedenbouwkundige eenheden. De kern van de wijk wordt gevormd door de eigenlijke 'Prinsessenbuurt' bestaande uit rijtjeswoningen in een vast patroon ('stempelbouw') met daaromheen een rand van vrijstaande villa-achtige bebouwing grenzend aan het water. In de zuidelijke punt van de wijk bevindt zich een kleinschalig bedrijfsterrein en een deels vooroorlogs bebouwingslint (Klein Lageland).

Niet als de naastgelegen wijk Barsbeek is deze wijk aan 3 zijden omgeven door water, echter doordat de randen naar het water bijna geheel bebouwd zijn, wordt dit in grote delen van de wijk niet als zodanig ervaren. Openbaar toegankelijke groengebieden aan het water – zoals aan Klein Lageland, Graaf Lodewijklaan en Kwartierenweg – zijn dan ook van speciale betekenis. De groenstructuur van de wijk vormt geen samenhangend geheel, maar is veeleer een losse verzameling van individuele groenvakken die vanwege hun omvang, functie of strategische ligging belangrijk zijn voor de groene uitstraling in de wijk. Het gaat dan om eerder genoemde groengebieden langs het water, kleinschalig 'parkachtig' groen (Kwartierenweg en Herman Buismanlaan) en geclusterd kleinschalig groen in de kern van de wijk (Marijkestraat/Margrietstraat).

Verspreid door de wijk zijn enkele markante bomen te vinden zoals een monumentale eik (Klein Lageland), een fraaie boomgroep van esdoorns en enkele oudere eiken (Graaf Lodewijklaan). Getalsmatig is de wijk te betitelen als 'groenarm'; voor groene uitloopmogelijkheden zijn de inwoners aangewezen op de naastgelegen wijk Achter het singel.

Ligging

Karakteristiek woonomgevingsgroen

Het karakter woonomgevingsgroen wisselt per beschreven stedenbouwkundige eenheden. De eigenlijke Prinsessenbuurt kent veel straatbomen in slechte groeiplaatsen en kleine plantvakken met bodembedekkende heesters. De tuinen zijn klein van formaat en geregeld volledig verhard. De buurt ten noorden van Arembergstraat doet uitermate groen aan door de combinatie van grotere percelen openbaar groen in combinatie met grote, soms parkachtige tuinen. In de noordelijke uitloper van de wijk is slechts een enkel groenvak aanwezig, echter dit wordt gecompenseerd door de ruime en groene tuinen.

Aandachts- en verbeterpunten voor het omgevingsgroen zijn:

1. Toepassen groeiplaatsverbetering bij bomen in verharding en/of nieuwe bomen planten in bestaande groenvakken
2. Benutten aanwezige ruimte voor het aanplanten van extra bomen
3. Vergroten variatie in vorm en samenstelling van het omgevingsgroen: gras omvormen naar beplanting (heestervak, vaste planten, haag) en meer variatie aanbrengen in toegepaste soorten
4. Stimuleren vergroening voortuinen en aanplant van bomen (Irene-, Margriet- en Marijkestraat)

Kengegevens

Beplanting	2.127 m ²
Gras	4.880 m ²
Totaal oppervlak	7.007 m ²
Totaal bomen	89 stuks
Totaal inwoners	433 personen
Totaal woningen	307 stuks
Groen per woning	23 m²
Opgave	Aanplant extra groen
Bomen per inwoner	0,21 stuk
Opgave	Aanplant extra bomen

Herman Buismanlaan

Graaf Lodewijklaan

06. Prinsessenbuurt (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

A. Graaf Lodewijklaan: het natuurlijk-landschappelijk karakter van de groenzone verder versterken door – in aansluiting op de bestaande knotwilgen – het gras gericht op verhogen kruidenrijkdom te maaien (cf. beheerplan module Ecologie). Enkele kleinere zones intensief blijven maaien in verband met verblijfsfunctie en toegankelijkheid water

B. Herman Buismanlaan: verfraaien visueel-ruimtelijke kwaliteit en biodiversiteit door los verspreid toevoegen van bloemrijke parkheesters (in groepjes of solitair) en verwilderende voorjaarsbollen (ontwerp en beplantingsplan)

C. Arembergerstraat/De Moete: aanwezige ruimte benutten voor de aanplant van een toekomstig markante boom als accentpunt binnen de groenstructuur (cultuurlijke boomsoort)

06. Prinsessenbuurt (ZWARTSLUIS) voorstellen groenstructuur

D. Marijke- en Margrietstraat: (bij herinrichting) creëren verbindende groene parkas met uitzicht op historische panden Groot Lageland. Bundelen van diverse functies voor de wijk in deze zone (spelen, wandelen, verblijven).

E. Klein Lageland: grasveldje met monumentale eik opwaarderen naar cultureel buurtparkje met sierbeplanting en verblijfsplek in combinatie met groene speelaanleidingen

F. Kwartierenweg: het strategisch bij de toegang tot de wijk gelegen groengebied óf opwaarderen naar 'vestzakparkje' óf omvormen naar vogelbosje (cf. beheerplan groen module Ecologie)

Verbetering groeiplaats bomen: in diverse woonstraten staan de bomen in de verharding, terwijl er voldoende ruimte is voor het maken van een plantvak. Dit kan zelfstandig vanuit het beheer opgepakt worden of gecombineerd met civiele werkzaamheden. Bij behoud bestaande bomen onderzoek doen naar overige groeiplaatsfactoren

